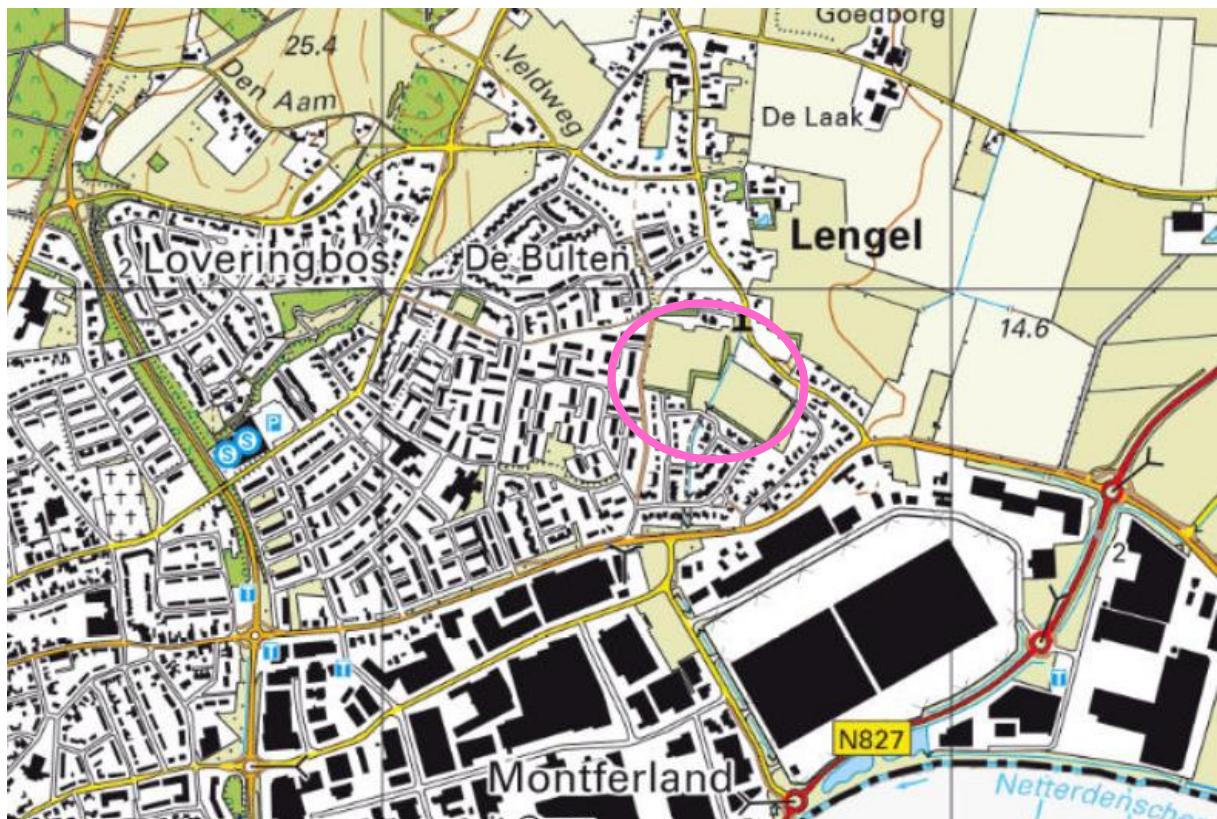

**Nader onderzoek broedvogelnesten, grote vos, kleine
marterachtigen, steenuil en vleermuizen
Antoniussstraat te Lengel**

**Nader onderzoek broedvogelnesten, grote vos, kleine
marterachtigen, steenuil en vleermuizen
Antoniusstraat te Lengel**

Opdrachtgever: Gemeente Montferland
Bergvredestraat 10
6942 GK Didam

Datum: 8 november 2023

Status: **Definitief**

Uitvoering: Forest Groen Consult B.V.
Van Pallandtlaan 10
6998 AW Laag-Keppel
T 0314 642221
E-mail info@forestgroenconsult.nl
[Http://www.foreestgroenconsult.nl](http://www.foreestgroenconsult.nl)

Inhoudsopgave

1. INLEIDING	4
2. METHODE VAN ONDERZOEK	5
2.1 BESCHRIJVING VAN HET PLANGEBIED	5
2.2 BROEDVOGELNESTEN	5
2.3 GROTE VOS	6
2.4 KLEINE MARTERACHTIGEN	6
2.5 STEENUIL	7
2.6 VLEERMUIZEN	7
3. RESULTATEN	9
3.1 BROEDVOGELNESTEN	9
3.2 GROTE VOS	10
3.3 KLEINE MARTERACHTIGEN	10
3.4 STEENUIL	10
3.5 VLEERMUIZEN	11
3.5.1 <i>Vaste rust- en verblijfplaatsen</i>	11
3.5.2 <i>Foerageergebied</i>	12
3.5.3 <i>Vliegroute</i>	13
3.6 OVERIGE WAARNEMINGEN	13
3.6.1 <i>Egel</i>	13
3.6.2 <i>Zwaluwen: huiszwaluw & gierzwaluw</i>	13
3.6.3 <i>Waarnemingen wildcamera's</i>	13
4. CONCLUSIE	15
4.1 BROEDVOGELNESTEN	15
4.2 GROTE VOS	15
4.3 KLEINE MARTERACHTIGEN	15
4.4 STEENUIL	15
4.5 VLEERMUIS	16
4.5.1 <i>Vaste rust- en verblijfplaatsen</i>	16
4.5.2 <i>Foerageergebied</i>	16
4.5.3 <i>Vliegroute</i>	17
4.6 OVERIGE WAARNEMINGEN	17
4.6.1 <i>Intrinsieke waarde</i>	17
4.6.2 <i>Vrijgestelde soorten</i>	17
4.6.3 <i>Bescherming vogels tijdens het broedseizoen</i>	17
4.6.4 <i>Huiszwaluw & Gierzwaluw</i>	17
4.6.5 <i>Koolmees</i>	18
5. SAMENVATTING	19
6. ADVIES	20
6.1 INTRINSIEKE WAARDE	20
6.2 AANVRAGEN VAN EEN ONTHEFFING	20
6.3 ALGEMEEN VERSTERKEN VAN DE BIODIVERSITEIT	20
BIJLAGE 1: QUICKSCAN NATUURONDERZOEK	22

1. Inleiding

In opdracht van de Gemeente Montferland is een nader onderzoek uitgevoerd naar een aantal beschermde diersoorten en soortgroepen op een aantal grasvelden in Lengel.

De reden voor dit nader onderzoek zijn plannen voor toekomstige woningbouw op de velden. Om dit mogelijk te maken moet het bestemmingsplan gewijzigd worden. Onderzocht is of de omvorming gevolgen kan hebben voor beschermde dier- en plantensoorten.

Op 30 maart 2022 is door Foreest Groen Consult BV een quickscan natuuronderzoek uitgevoerd: "Quickscan natuuronderzoek van voetbalveld aan Antoniusstraat te Lengel". Uit deze quickscan kwamen een aantal soorten en soortgroepen naar voren waarvoor de plannen mogelijk nadelig uitvallen.

Dit betreft de volgende soorten en soortgroepen:

- Broedvogelnesten (controle aanwezigheid mogelijke roofvogelnesten);
- Grote vos;
- Kleine marterachtigen: steenmarter en boommarter;
- Steenuil;
- Vleermuizen (vaste rust- en verblijfplaats, foerageergebied en vliegroute).

Deze onderzoeken hebben plaatsgevonden van maart t/m september 2023. Het nader onderzoek is uitgevoerd door J. Heida MSc, L. Dijkgraaf MSc, ir. M. Ariëns, E. Smits BSc, M. Theilmann BSc, A. Burg BSc, R. Livestro MSc, R. van Giersbergen MSc en K. Oelemans MSc werkzaam als ecologen bij Foreest Groen Consult BV.

De rapportage is uitgevoerd door K. Oelemans MSc werkzaam als ecooloog bij Foreest Groen Consult BV.

2. Methode van onderzoek

2.1 Beschrijving van het plangebied

Afbeelding 1: Ligging van het plangebied. Het plangebied is met een rode lijn omcirkeld. (bron: <https://topotijdreis.nl/>)

Het plangebied betreft de voormalige voetbalvelden van Lengel. De velden worden al enkele jaren niet meer gebruikt voor regulier voetbal. De afzettingen en markering zijn niet meer aanwezig en het gras is verruigd. De velden worden nu gebruikt door omwonenden als plek voor recreatie of om honden uit te laten. De velden zijn omgeven door stroken struweel. Aan de noordkant van het plangebied is een verharde parkeerplaats en aan de zuidkant is een speeltuin. Midden door het plangebied loopt een ondiepe greppel voor afvoer van wateroverschot. Deze greppel is meestal droogstaand, zoals te zien is aan de droge bodem en begroeiing.

2.2 Broedvogelnesten

Tijdens de quickscan kon door de aanwezige begroeiing niet worden bepaald of er (roof) vogelnesten aanwezig waren op of nabij het plangebied. Aanwezigheid van nesten is onderzocht op 2 maart 2023 op de planlocatie en binnen een straal van 75 meter van de planlocatie. Dit onderzoek heeft overdag plaatsgevonden onder gunstige weersomstandigheden.

Data van bezoek:

Bezoek	Datum	Onderzoeker	Omstandigheden	Tijd
1	2 maart 2023	K. Oelemans	4 °C, 3 Bft, 0/8 – 5 °C, 3 Bft, 0/8	10.25 – 11.40

2.3 Grote vos

De aanwezigheid van de grote vos is onderzocht tijdens de vliegtijd van maart – augustus. Het onderzoek is uitgevoerd door op de planlocatie rond te lopen en te inventariseren of de soort voorkomt. Dit onderzoek heeft overdag plaatsgevonden onder gunstige weersomstandigheden.

Data van bezoeken:

Bezoek	Datum	Onderzoeker	Omstandigheden	Tijd
1	7 juni 2023	J. Heida	20 °C, 1 Bft, 6/8 – 21 °C, 1 Bft, 6/8	10.00 – 11.30
2	10 juli 2023	J. Heida	23 °C, 2 Bft, 3/8 – 24 °C, 2 Bft, 3/8	13.00 – 14.30
	25 juli 2023	L. Dijkgraaf	18 °C, 3 Bft, 3/8 – 19 °C, 3 Bft, 3/8	12.40 – 14.40

2.4 Kleine marterachtigen

De aanwezigheid van de steenmarter en kleine marterachtigen is met wildcamera's (type struikrover) onderzocht en de locatie is twee maal geïnspecteerd op de aanwezigheid van uitwerpselen. Hiervoor zijn twee struikrovercamera's ingezet verdeeld over de locatie. Een is geplaatst midden op het terrein in de bomenrij, de ander is zuidoostelijk op het terrein geplaatst.

De locaties zijn weergegeven in onderstaande afbeelding:

Afbeelding 2: De locaties van de 2 struikrovers op de planlocatie.

 Locatie struikrover

Data en duur van de bezoeken:

Bezoek	Datum	Onderzoeker	Omstandigheden	Tijd
1	7 juni 2023	J. Heida	17 °C, 2 Bft, 6/8 – 20 °C, 1 Bft, 6/8	10.00 – 10.45
2	19 juli 2023	J. Heida	24 °C, 3 Bft, 6/8 – 25 °C, 3 Bft, 6/8	13.00 – 13.30

2.5 Steenuil

Voor de steenuil zijn drie veldbezoeken afgelegd binnen de (optimale) datumgrenzen van 1 februari – 30 april 2023, waarvan twee bezoeken zijn uitgevoerd in de optimale periode van 15 februari – 15 april. Dit onderzoek is uitgevoerd in de avond (een half uur na zonsondergang tot 2,5 uur na zonsondergang) onder gunstige weersomstandigheden. Hiermee wordt voldaan aan de onderzoeksinspanning die is voorgeschreven in het kennisdocument 1.0 Steenuil van BIJ12. Met deze drie gerichte onderzoeken kan worden vastgesteld of de steenuil aanwezig is op en/of rondom de planlocatie.

Data en duur van de bezoeken:

Bezoek	Datum	Onderzoeker	Omstandigheden	Tijd
1	15 maart 2023	M. Ariëns	7 °C, 1 Bft, 0/8 – 6 °C, 0 Bft, 8/8	20.30 – 23.00
2	4 april 2023	M. Ariëns	7 °C, 1 Bft, 2/8 – 6 °C, 0 Bft, 6/8	21.00 – 23.30
3	21 april 2023	M. Ariëns	16 °C, 1 Bft, 3/8 – 12 °C, 0 Bft, 4/8	21.00 – 23.30

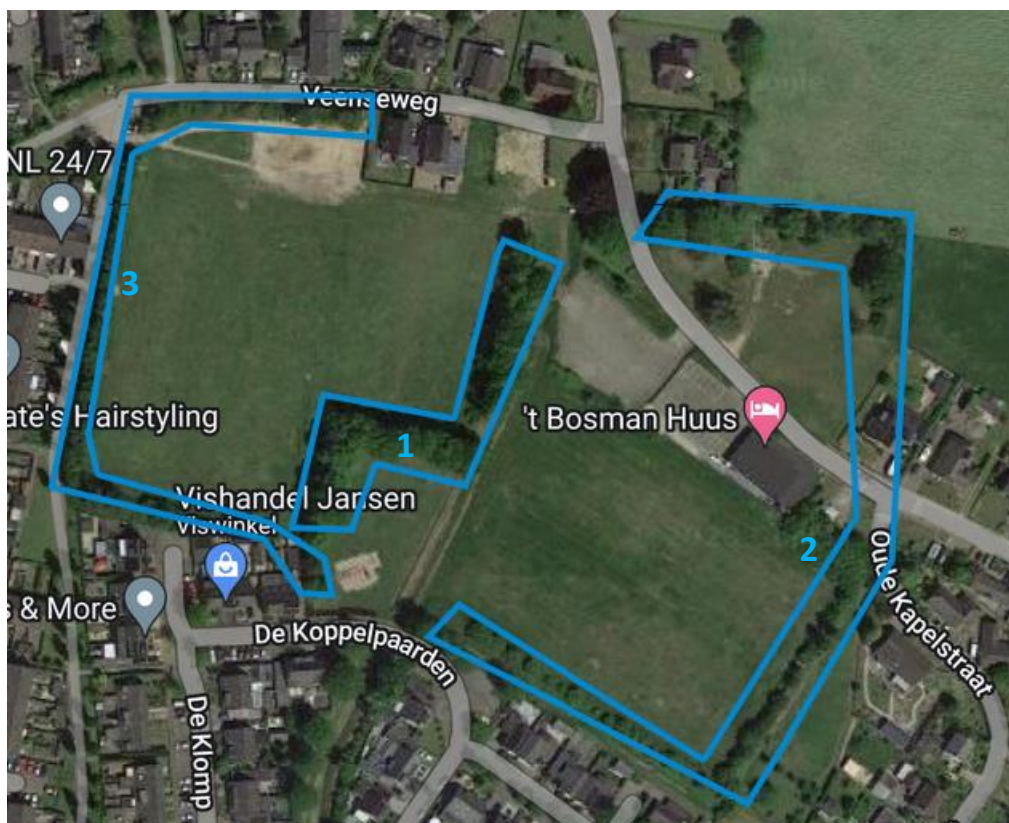
2.6 Vleermuizen

Voor het onderzoek naar vaste rust- en verblijfplaatsen en vliegroutes is het geldende vleermuisprotocol 2021 gevolgd.

Gezien het gehele plangebied niet door een waarnemer voor 75% was te overzien is deze opgedeeld in drie onderzoekclusters: 1 cluster bij een bomenrij met holte (vaste rust- en verblijfplaatsen en vliegroute onderzoek) en 2 clusters bij de overige bomenrijen (enkel vliegroute onderzoek). De locaties van deze clusters zijn ook weergegeven in afbeelding 3.

De locatie met holte in een boom is in totaal 5 keer onderzocht, de overige twee clusters zijn elk 2 keer onderzocht. In totaal is de planlocatie voor vleermuisonderzoek dus 9 keer onderzocht.

Afbeelding 3: De drie clusters van onderzoek blauw omlijnd. Cluster 1 bij een bomenrij met holte, cluster 2 en 3 bij de overige bomenrijen met enkel vliegrouete onderzoek.

Data en duur van de bezoeken:

Bezoek	Cluster	Datum	Onderzoeker	Omstandigheden	Tijd
1	1	7 juli 2023	E. Smits	14 °C, 0 Bft, 1/8 – 13 °C, 1 Bft, 1/8	03.30 – 5.30
	2	n.v.t. enkel onderzoek vliegrouete			
	3	n.v.t. enkel onderzoek vliegrouete			
2	1	22 mei 2023	J. Heida	20 °C, 2 Bft, 0/8 – 18 °C, 3 Bft, 3/8	21.30 – 23.30
	2	8 juni 2023	M. Theilmann	22 °C, 1 Bft, 1/8 – 19 °C, 1 Bft, 0/8	21.45 – 23.45
	3	8 juni 2023	A. Burg	22 °C, 1 Bft, 1/8 – 19 °C, 1 Bft, 0/8	21.45 – 23.45
3	1	23 juni 2023	E. Smits	21 °C, 1 Bft, 1/8 – 19 °C, 1 Bft, 0/8	22.00 – 00.00
	2	n.v.t. enkel onderzoek vliegrouete			
	3	n.v.t. enkel onderzoek vliegrouete			
4	1	18 augustus 2023	E. Smits	16 °C, 1 Bft, 2/8 – 15 °C, 1 Bft, 1/8	00.10 – 02.10
	2	18 september 2023	R. Livestro	20 °C, 4 Bft, 2/8 – 17 °C, 4 Bft, 1/8	19.30 – 21.45
	3	18 september 2023	R. van Giersbergen	20 °C, 4 Bft, 2/8 – 17 °C, 4 Bft, 1/8	19.30 – 21.45
5	1	27 september 2023	R. Livestro	19 °C, 1 Bft, 8/8 – 19 °C, 1 Bft, 8/8	21.45 – 00.00
	2	n.v.t. enkel onderzoek vliegrouete			
	3	n.v.t. enkel onderzoek vliegrouete			

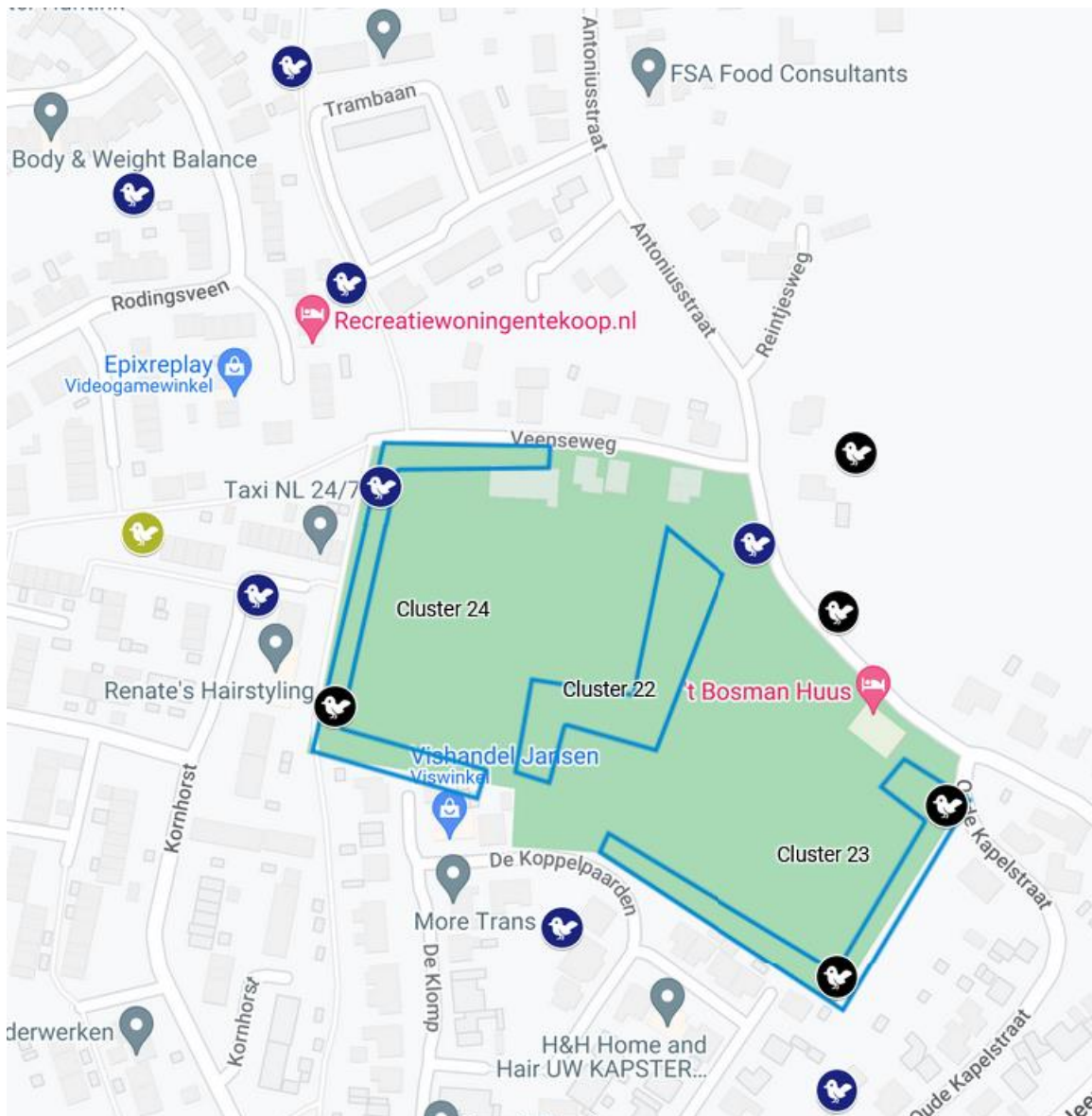
Tijdens de bezoeken voldeed het weer aan de normen die hiervoor in het vleermuisprotocol zijn gesteld.

Het onderzoek gebeurt op zicht en met behulp van een batdetector, een Petterson D240 en/ of een Batlogger M. De batlogger is de dag na het onderzoek uitgelezen met het programma Batexplorer van Elektron. Vervolgens zijn de opgeslagen gegevens verwerkt.

3. Resultaten

3.1 Broedvogelnesten

Tijdens de veldinspectie zijn meerdere ekster- en merel nesten aangetroffen. Hiernaast zijn in de wijk meerdere huismussen waargenomen. Potentiële roofvogel nesten zijn niet aangetroffen.

Afbeelding 4: Visualisatie van de aangetroffen nesten op en nabij de planlocatie.

- Ekster (nest)
- Merel (nest)
- Kauw (individuen)

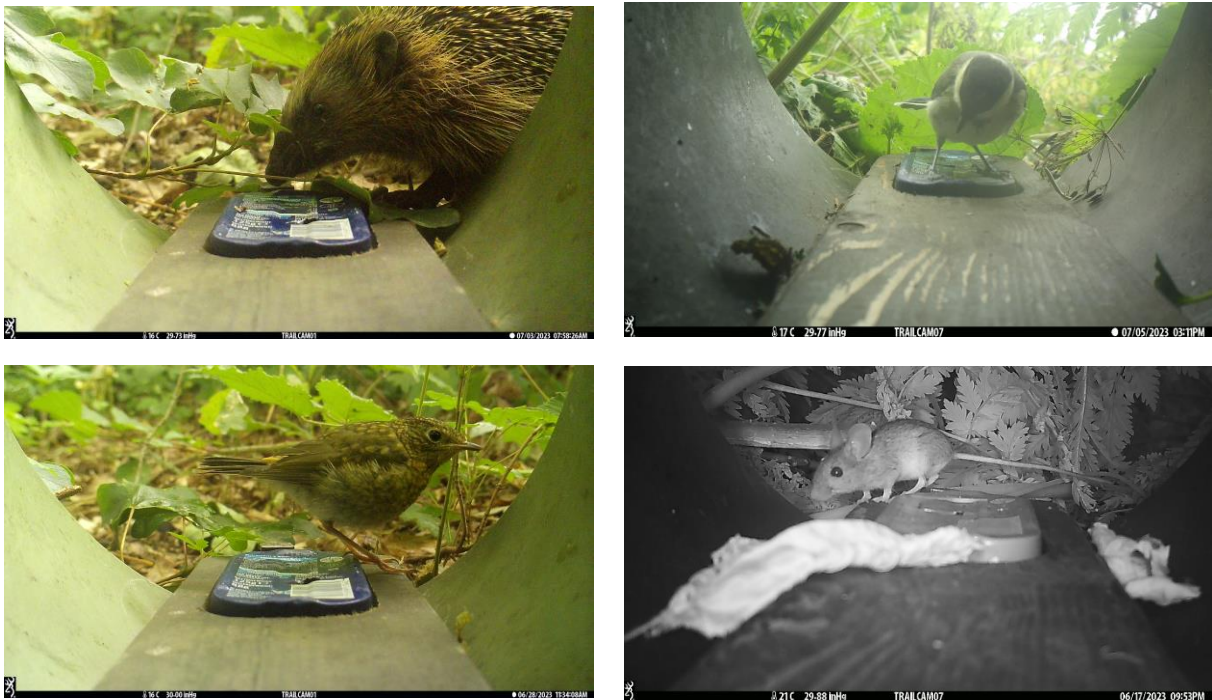
3.2 Grote vos

De grote vos is tijdens de vliegtijd onderzocht. Bij de onderzoeken zijn de grote vos of andere beschermde vlindersoorten niet waargenomen. Ook bij de struiken aan de overzijde van het plangebied zijn geen beschermde vlinders waargenomen. De waargenomen veelvoorkomende soorten zijn: koolwitje, bonte zandoogjes, kleine vuurvlieder, oranje zandoogje en groot koolwitje.

3.3 Kleine marterachtigen

Op geen van de camerabeelden zijn kleine marterachtigen waargenomen. Tijdens de controle zijn ook geen sporen aangetroffen.

Op de camerabeelden zijn de volgende soorten waargenomen: bosmuis, egel, hond, huiskat, koolmees, merel, roodborst, spitsmuis, winterkoning en zanglijster. Deze resultaten zijn ook weergegeven in onderstaande afbeelding.

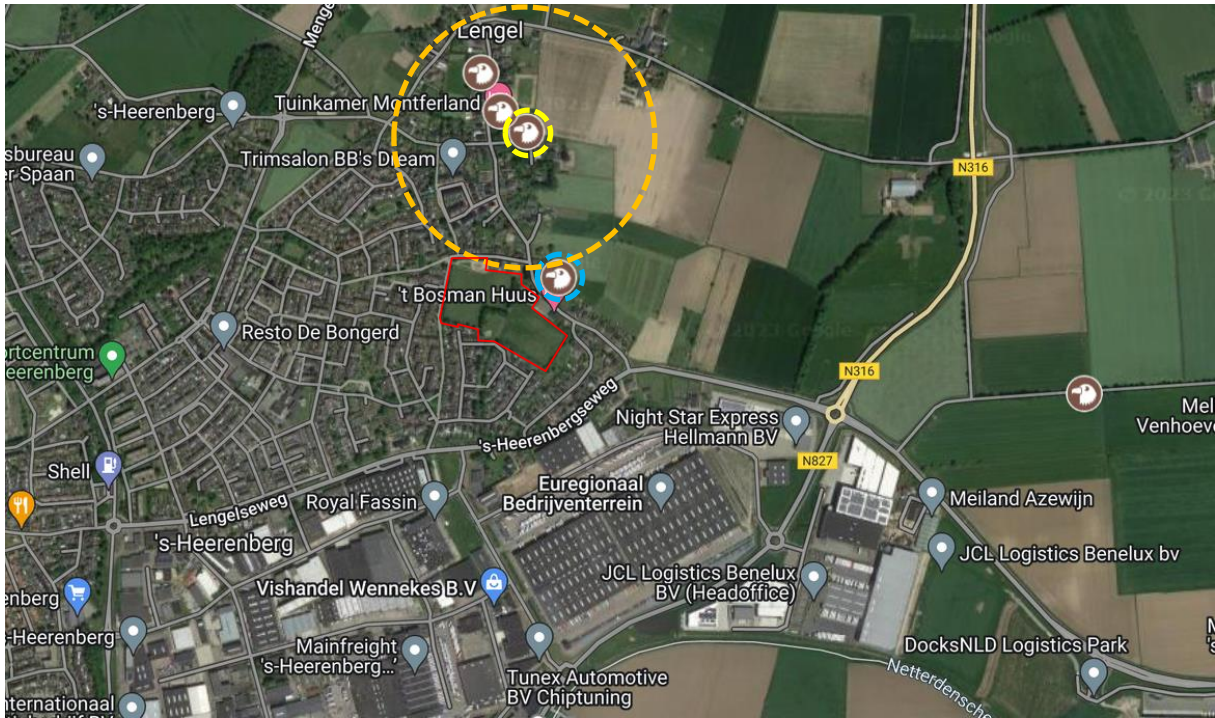

Afbeelding 5: Enkele waarnemingen van de marter camera's. Linksboven: egel. Rechtsboven: koolmees. Linksonder: roodborst. Rechtsonder: bosmuis.

3.4 Steenuil

Tijdens het onderzoek is een nestlocatie van de steenuil waargenomen bij een kast aan de Reintjesweg. Deze steenuil is vervolgens op zicht en roepend waargenomen bij de Antoniusstraat 8 en 11A. Direct naast de planlocatie zit ook een steenuil nestkast, deze is ongebruikt. Tot slot is van veraf in de richting van de Wethouder Brandtsweg een roepende steenuil waargenomen.

Afbeelding 6: Nestlocatie en waarnemingen van de steenuil nabij de planlocatie.

- Steenuil waarneming (roep en zicht)
- 300 meter radius rondom nestlocatie
- Planlocatie
- Steenuil nestlocatie
- Ongebruikte steenuil nestkast

3.5 Vleermuizen

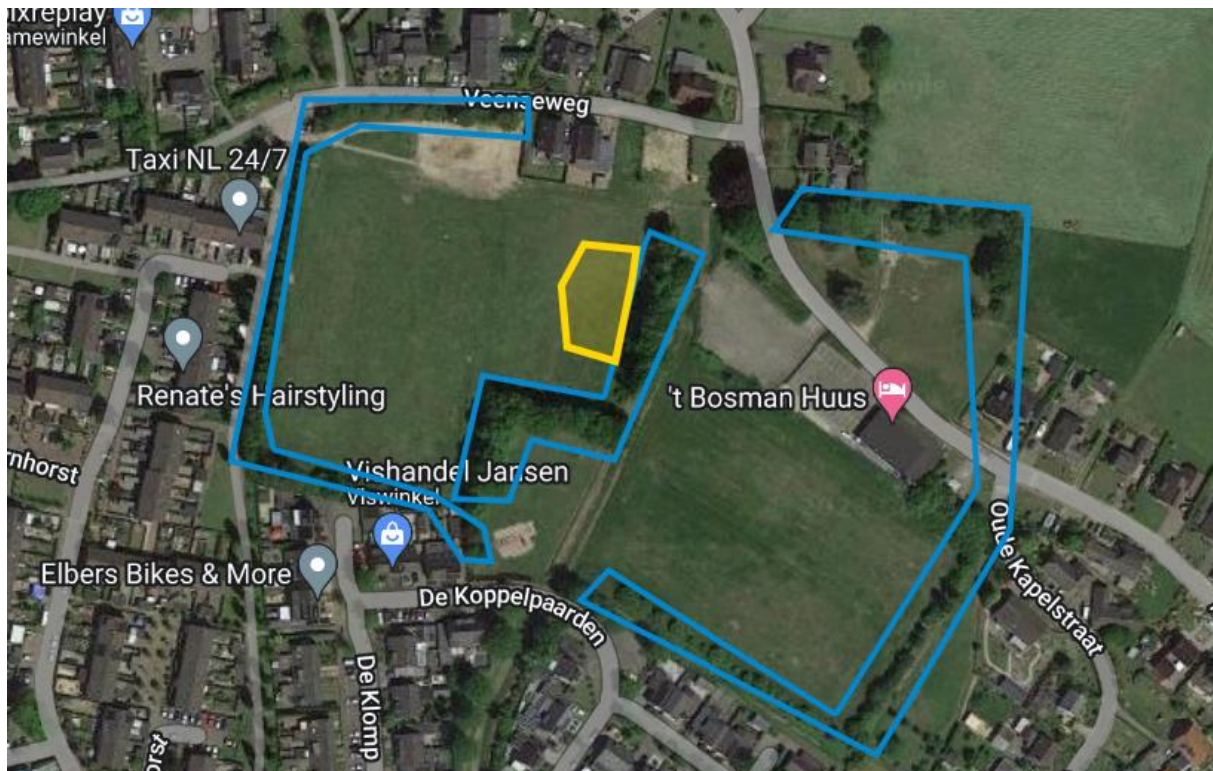
3.5.1 Vaste rust- en verblijfplaatsen

Tijdens het nader onderzoek zijn geen zomerverblijven, kraamverblijven of winterverblijven aangetroffen.

Bij cluster 1 is wel 1 baltsterritorium waargenomen van de gewone dwergvleermuis. Tijdens het onderzoek is geen invlieglocatie van dit territorium vastgesteld.

Type verblijf	Aantal verblijfplaatsen	In plangebied?	Soort	Aantal individuen	Locatie(s)
Winterverblijf	Afwezig	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Kraamverblijf	Afwezig	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Zomerverblijf	Afwezig	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Paarverblijf	1	Ja	Gewone dwergvleermuis	1	Cluster 1

De locatie van dit baltsterritorium is weergegeven in afbeelding 7.

Afbeelding 7: Visualisatie de vaste rust- en verblijfplaatsen op de planlocatie.

 Baltslocatie van de gewone dwergvleermuis

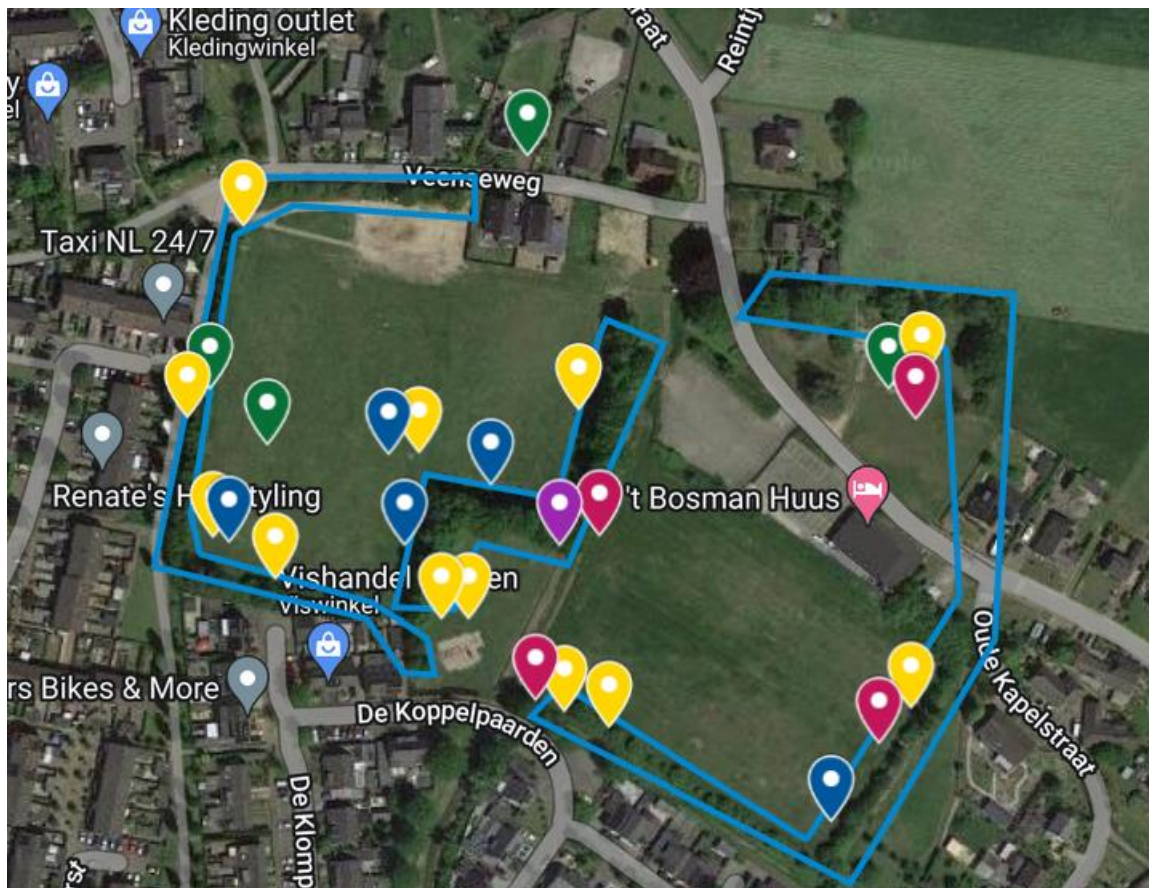
3.5.2 Foerageergebied

Er zijn meerdere foeragerende vleermuizen waargenomen. Gewone dwergvleermuizen zijn het meest waargenomen. Deze zijn bij elk vleermuisonderzoek waargenomen verspreid over het plangebied. De gewone dwergvleermuizen foerageerden langs de bomenrijen en lantaarnpalen met ~3 -10 vleermuizen tegelijkertijd.

De laatvlieger en rosse vleermuis zijn ook meerdere avonden waargenomen, zowel overvliegend als foeragerend op het veld en langs de bomenrijen. De ruige dwergvleermuis is in het najaar passerend waargenomen en foeragerend bij de bomenrijen. Hiernaast is eenmalig de gewone grootoortvleermuis op meerdere avonden foeragerend waargenomen, voornamelijk bij de bomen midden op het plangebied (cluster 1).

De locaties van deze waarnemingen zijn weergegeven in afbeelding 8.

Afbeelding 8: Visualisatie van foeragerende vleermuizen op en nabij de planlocatie

- Gewone dwergvleermuis
- Laatvlieger
- Ruige dwergvleermuis
- Rosse vleermuis
- Gewone grootoorvleermuis

3.5.3 Vliegroute

Tijdens het nader onderzoek zijn geen vliegroutes van vleermuizen waargenomen.

3.6 Overige waarnemingen

3.6.1 Egel

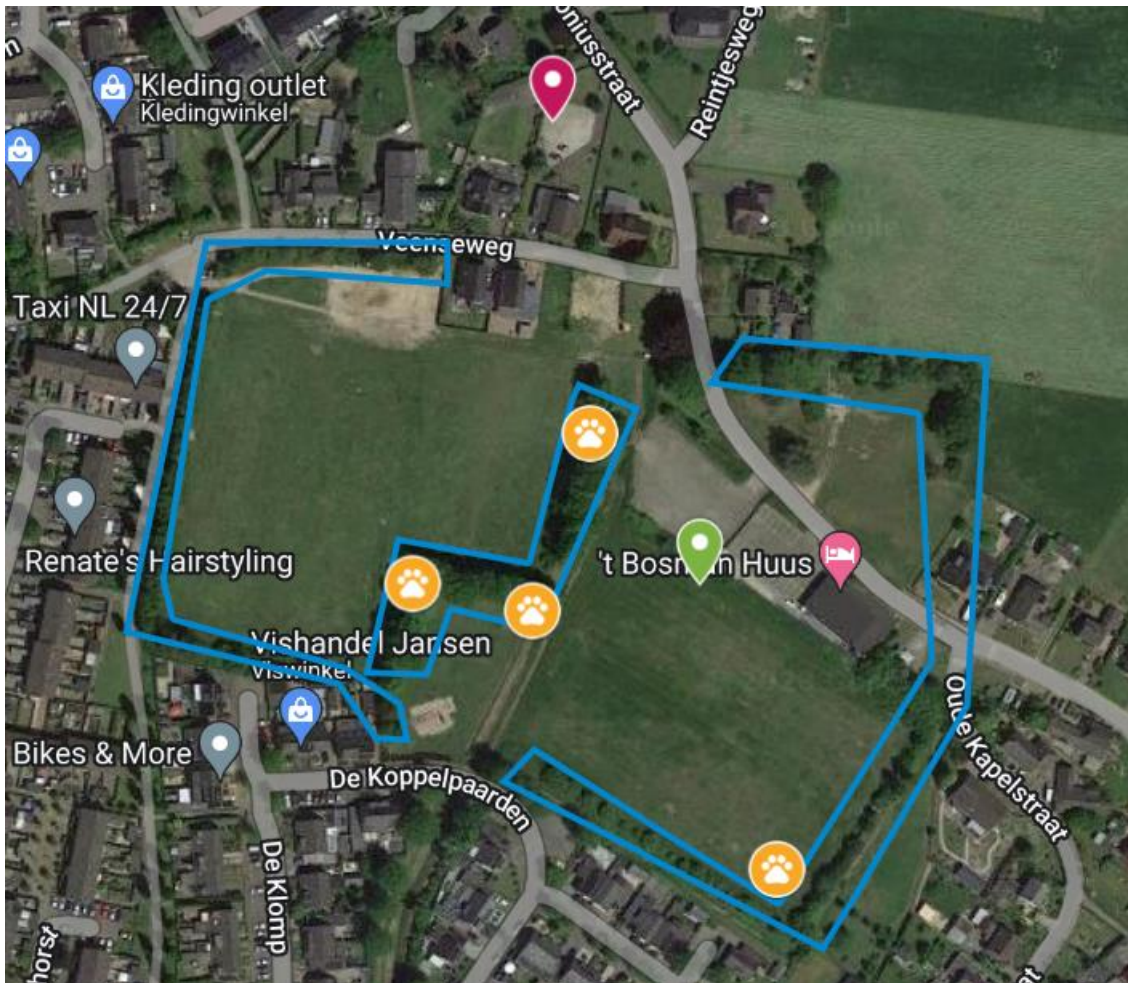
Op meerdere momenten is een foeragerende egel waargenomen. De egel foerageerde voornamelijk bij cluster 1 midden op het veld bij de bomenrij en cluster 2 ten zuidoosten van het plangebied.

3.6.2 Zwaluwen: huiszwaluw & gierzwaluw

Tijdens het onderzoek zijn 3 passerende huiszwaluwen waargenomen en 3 hoog overvliegende gierzwaluwen. De zwaluwen hadden geen binding met de planlocatie

3.6.3 Waarnemingen wildcamera's

Op de wildcamera's zijn de volgende soorten waargenomen: bosmuis, egel, hond, huiskat, koolmees, merel, roodborst, spitsmuis, winterkoning en zanglijster.

Afbeelding 9: Visualisatie van de overige waargenomen soorten

- Huiszwaluw
- Gierzwaluw
- Egel

4. Conclusie

4.1 Broedvogelnesten

Er zijn geen roofvogel nesten of potentiële roofvogel nesten aangetroffen. Hierdoor was aanvullend roofvogelonderzoek niet noodzakelijk. Vijf nesten bevinden zich op de planlocatie: 2 eksternesten en 3 merelnesten.

Het nest van de ekster is categorie 5 beschermd: enkel jaarrond beschermd bij onvoldoende alternatieve locaties in de nabije omgeving. In de omgeving zijn een groot aantal potentiële nestbomen voor eksters aanwezig waar de ekster zelfstandig een nest kan bouwen. De eksternesten bij de planlocatie zijn dus enkel beschermd tijdens het broedseizoen. De nesten van de merel zijn ook enkel beschermd tijdens het broedseizoen.

Indien de bomen worden gekapt dient dit plaats te vinden buiten het broedseizoen. Bij kap van de bomen met nesten tijdens het broedseizoen dient vooraf een controle door een ecooloog plaats te vinden.

4.2 Grote vos

De grote vos is op geen enkel moment waargenomen op of nabij de planlocatie. Aanwezigheid is uitgesloten. De overige waargenomen vlindersoorten zijn niet beschermd.

De Wet natuurbescherming wordt voor wat betreft de grote vos niet overtreden. Een ontheffing van de Wet natuurbescherming is voor wat betreft de grote vos niet noodzakelijk.

4.3 Kleine marterachtigen

Op geen van de camerabeelden, tijdens het sporenonderzoek of tijdens de andere onderzoeken op de planlocatie is een marterachtige aangetroffen. Aanwezigheid is uitgesloten.

De Wet natuurbescherming wordt wat betreft marterachtigen niet overtreden. Een ontheffing van de Wet natuurbescherming is voor wat betreft marterachtigen niet noodzakelijk.

4.4 Steenuil

Tijdens het onderzoek is de steenuil waargenomen. De planlocatie bevindt zich niet binnen de 300 meter territoriumgrens van de steenuil. Zuidelijker dan de nestlocatie is de steenuil op geen enkel moment waargenomen. De nestkast naast de planlocatie is onbewoond. De planlocatie vormt geen onderdeel van het essentiële foeragegebied van de steenuil.

De Wet natuurbescherming wordt wat betreft de steenuil niet overtreden. Een ontheffing van de Wet natuurbescherming is voor wat betreft de steenuil niet noodzakelijk.

4.5 Vleermuis

4.5.1 Vaste rust- en verblijfplaatsen

Zomer- en kraamverblijven

Zomerverblijven of kraamverblijven zijn niet aangetroffen.

Paarverblijven

Tijdens het onderzoek is één baltsterritorium waargenomen van de gewone dwergvleermuis bij de grote bomen midden op het plangebied. Conform richtlijnen dient per baltsterritorium een paarverblijf voor de gewone dwergvleermuis toegekend te worden. Dit paarverblijf wordt toegekend aan het noorden van de middelste bomenrij.

Massawinterverblijf

Een massa winterverblijf van gewone dwergvleermuizen is niet aanwezig. Op geen enkel moment zijn zweremde gewone dwergvleermuizen waargenomen. Woningen of andere gebouwen die dienst kunnen doen als massa winterverblijf ontbreken. De aanwezigheid van een massa winterverblijf is uit gesloten.

Meervleermuizen

Meervleermuizen zijn op geen van de avonden aangetroffen. De aanwezigheid van deze soort is op basis van het volledig ontbreken van waarnemingen uit te sluiten.

Conclusie

Bij kap van de middelste bomenrij zal het paarverblijf van de gewone dwergvleermuizen verdwijnen.

De Wet natuurbescherming wordt bij bomenkap van deze middelste bomenrij voor wat betreft vaste rust- en verblijfplaatsen overtreden. Voor deze vaste verblijfplaats (1 paarverblijf) van de gewone dwergvleermuis dient bij bomenkap, een ontheffing te worden aangevraagd.

4.5.2 Foerageergebied

Foerageergebieden zijn uitsluitend beschermd indien deze essentieel zijn voor het functioneren van een verblijfplaats. Er zijn op het plangebied meerdere foeragerende en passerende vleermuizen aangetroffen.

De gewone dwergvleermuizen, ruige dwergvleermuizen en laatvliegers foerageren langs veel verschillende objecten zoals: beplantingen, gevels, waterpartijen en bij lantarenpalen. Door de bouw van woningen zullen op het weiland meer van dit soort structuren ontstaan. Indien de bomen worden gekapt vormen de achterliggende structuren mogelijkheid tot foerageren. Daarbij is in de nabije omgeving meer geschikt foerageergebied aanwezig. De planlocatie betreft geen essentieel foerageergebied en de dieren kunnen blijven foerageren.

De rosse vleermuis jaagt voornamelijk hoog boven open gebied. De rosse vleermuis is tijdens het najaar onderzoek meerdere keren foeragerend waargenomen. Voor deze soort zal foerageergebied verdwijnen. Ten noorden en oosten is echter meer geschikt foerageergebied aanwezig. Daarbij is het aantal rosse vleermuizen die gelijktijdig aanwezig waren laag. De planlocatie betreft geen essentieel deel van het foerageergebied.

De gewone grootoorvleermuis foerageert op beschutte plekken bij bossen en kleinschalig landschap langs groene lanen. De gewone grootoorvleermuis is meerdere keren passerend en foeragerend waargenomen. Bij kap van de bomen verdwijnt een deel van het foerageergebied van de gewone grootoorvleermuis. In de nabije omgeving is nog meer van dit foerageergebied aanwezig. Daarbij was het aantal gewone grootoorvleermuizen die gelijktijdig aanwezig zijn laag. De planlocatie betreft geen essentieel deel van het foerageergebied.

De Wet natuurbescherming wordt voor wat betreft foerageergebieden niet overtreden. Een ontheffing van de Wet natuurbescherming is voor wat betreft foerageergebied van de vleermuis niet noodzakelijk.

4.5.3 Vliegroute

Vliegrouten van vleermuizen zijn niet waargenomen.

De Wet natuurbescherming wordt voor wat betreft vliegrouten niet overtreden. Een ontheffing van de Wet natuurbescherming is voor wat betreft vliegrouten niet noodzakelijk.

4.6 Overige waarnemingen

4.6.1 Intrinsieke waarde

Elke inheemse soort is beschermd voor diens intrinsieke waarde. Dit geldt ook voor soorten die niet in de lijsten van de Wet natuurbescherming staan en voor vrijgestelde soorten. Meer informatie in §6.1 Intrinsieke waarde.

4.6.2 Vrijgestelde soorten

De volgende soorten zijn vrijgesteld bij ruimtelijke ontwikkeling in Gelderland: bosmuis, egel en spitsmuis.

4.6.3 Bescherming vogels tijdens het broedseizoen

Alle inheemse vogels zijn in het broedseizoen beschermd, ook de merel, roodborst, winterkoning en zanglijster. De beplanting dient verwijderd te worden buiten het broedseizoen. Indien dit niet mogelijk is dient de locatie vooraf te worden gecontroleerd door een ecooloog.

4.6.4 Huiswaluw & Gierzwaluw

De huiswaluw en gierzwaluw zijn enkel overvliegend waargenomen. Deze soorten hadden geen binding met het plangebied. Nesten zijn niet aanwezig op of nabij de planlocatie.

De Wet natuurbescherming wordt voor wat betreft de huiswaluw en gierwaluw niet overtreden. Een ontheffing van de Wet natuurbescherming is voor deze soorten niet noodzakelijk.

4.6.5 Koolmees

Het nest van de koolmees valt onder categorie 5 nesten. Dit betekent dat het nest als permanente verblijfplaats kan kwalificeren indien er onvoldoende alternatieve locaties aanwezig zijn. Nestlocaties van de koolmees kunnen aanwezig zijn bij de bomen midden op het plangebied met grotere holten. Gezien in de omgeving voldoende alternatieven voorhanden zijn betreffen dit echter geen jaarrond beschermde locaties. Zowel in de wijk als bij grote bomen in de omgeving kan de koolmees zelfstandig een nest bouwen.

De bomen midden op het plangebied dienen verwijderd te worden buiten het broedseizoen. Indien dit niet mogelijk is dient de locatie vooraf door een ecooloog te worden gecontroleerd met een hoogwerker.

5. Samenvatting

Onderzochte soort of soortgroep		Overtreding Wet natuurbescherming	Aantal	Verdere maatregelen
Broedvogelnesten		Mogelijk, bij verwijderen beplanting met ekster en merel nesten tijdens het broedseizoen	2 eksternesten en 3 merelnesten	Verwijderen beplanting buiten het broedseizoen of vooraf controle door ecooloog
Grote vos		Nee	n.v.t.	Nee
Kleine marterachtigen		Nee	n.v.t.	Nee
Steenuil		Nee	n.v.t.	Nee
Vleermuis	Vaste rust- en verblijfplaatsen	Ja	1 paarverblijf van de gewone dwergvleermuis	Bij kap middelste bomenrij een ontheffing van de Wet natuurbescherming aanvragen.
	Foerageergebied	Nee	n.v.t.	Nee
	Vliegroute	Nee	n.v.t.	Nee
Overige waarnemingen (bosmuis, egel, spitsmuis, merel, roodborst, winterkoning, zanglijster, huiswaluw, gierzwaluw en koolmees)		Mogelijk, bij kap van de bomen en verwijderen beplanting tijdens het broedseizoen		Verwijderen beplanting buiten het broedseizoen of vooraf controle door ecooloog

6. Advies

6.1 Intrinsieke waarde

Onder de Wet natuurbescherming wordt elk in het wild levende dier of inheemse plant beschermd. Ook diersoorten of diergroepen, die niet in de lijsten van Wet natuurbescherming voorkomen, bezitten deze bescherming. Onder de Wet natuurbescherming is het verplicht om voorzorgsmaatregelen te treffen. Voorwaarde is wel dat het inheemse dieren betreft. Dit is de intrinsieke waarde van het dier of de plant en valt onder de zorgplicht.

Direct voorafgaande aan de werkzaamheden dient het plangebied en de directe omgeving gecontroleerd te worden op de aanwezigheid van dieren. Worden dieren aangetroffen dan moeten deze de kans krijgen om zich in veiligheid te brengen. Ook tijdens de werkzaamheden dient met de aanwezigheid van dieren rekening te worden gehouden. Treft men een dier aan dan moet deze de kans krijgen om zich in veiligheid te brengen, of moet het dier in veiligheid gebracht worden. Worden onverhoopt beschermde diersoorten aangetroffen dan moeten de werkzaamheden worden gestaakt en een passende oplossing worden gezocht.

6.2 Aanvragen van een ontheffing

Geadviseerd wordt om in het geval van bomenkap van de middelste bomenrij een ontheffing van de Wet natuurbescherming voor het paarverblijf van de gewone dwergvleermuis aan te vragen.

Door tijdig een ontheffing aan te vragen kan tijdig worden gestart met mitigerende maatregelen en kan de vleermuis langzaam wennen aan veranderingen in het leefgebied.

6.3 Algemeen versterken van de biodiversiteit

Met eenvoudige middelen kunnen voor verschillende planten en dieren belangrijke voorzieningen worden gerealiseerd die de kwaliteit van hun leefgebied kunnen verbeteren en hun aantallen kunnen laten groeien.

In het gebied zijn vleermuizen actief. Met het uiteindelijke ontwerp van de woningen en buitenruimte kan veel voor deze kwetsbare dieren worden gedaan. Daarbij kan worden gedacht aan een bredere open stootvoeg met toegang tot de spouw of speciale voorzieningen in de spouwmuur (met bijvoorbeeld een griplaag) of het dak. Ook voor vogels zoals de huismus kan met eenvoudige middelen veel worden gedaan voor deze soort, bijvoorbeeld door het afzien van vogelschroten of deze te plaatsen op het 3^e panlat. Zorg wel dat de daken voorzien zijn van hard isolatiemateriaal, anders maken ze het kapot. Nestkasten voor bijvoorbeeld gierzwaluwen kunnen ook worden ingebouwd.

Het planten van meer bloemen, eventueel in combinatie met een insectenhotel of insectenburcht, is eenvoudige methode om de aantallen van vlinders en ander insecten te laten groeien. Een variatie aan beplanting zorgt voor een hogere diversiteit aan insectensoorten. Hierbij kan ook worden gedacht aan beplanting op gevels of groendaken.

Voor zoogdieren kan veel worden gedaan door het creëren van takkenhopen of 'rommelhoekjes'. Ook de egel is in het gebied actief. Voor de egel kan veel worden gedaan door het aanbieden van een of meerdere egelverblijven aan bewoners, schuttingen op minimaal 10 cm hoogte aan te brengen of egelpassages aan te leggen. Ook voorlichting aan bewoners maakt wezenlijk verschil voor de egel.

De dieren geven geen enkele vorm van overlast en dragen bij aan een gezond leefmilieu. Met het uiteindelijke ontwerp en materiaalkeuze kan veel voor deze dieren worden gedaan. Wij adviseren u graag over de mogelijkheden voor het groen inrichten van de buitenruimte.

Bijlage 1: Quicksan natuuronderzoek

Quickscan natuuronderzoek van voetbalveld aan Antoniusstraat te Lengel

Quickscan natuuronderzoek van voetbalveld aan Antoniusstraat te Lengel

Opdrachtgever: Gemeente Montferland
Bergvredestraat 10
6942 GK Didam

Datum: 25 oktober 2022

Status: **Definitief**

Uitvoering: Foreest Groen Consult B.V.
Van Pallandtlaan 10
6998 AW Laag-Keppel
Telefoon: 0314 642221
E-mail: info@foreestgroenconsult.nl
Website: www.foreestgroenconsult.nl

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
2	Beschrijving van het plangebied	5
2.1	Beschrijving onderzoek	6
2.2	Natura 2000.....	6
2.3	Gelders Natuurnetwerk.....	7
3	Resultaten	8
3.1	Flora.....	8
3.2	Zoogdieren	8
3.3	Amfibieën	8
3.4	Reptielen	8
3.5	Ongewervelden	8
3.6	Broedvogels.....	4
3.7	Vissen	4
3.8	Vleermuizen	4
3.8.1	Gebouwen	4
3.8.2	Bomen	4
4	Conclusie	5
4.1	Flora.....	5
4.2	Zoogdieren	5
4.3	Amfibieën	5
4.4	Reptielen	6
4.5	Ongewervelden	6
4.5.1	Vlinders.....	6
4.5.2	Libellen	6
4.5.3	Overige ongewervelden	6
4.6	Broedvogels.....	6
4.7	Vissen	7
4.8	Vleermuizen	7
4.8.1	Vaste rust- en verblijfplaatsen	7
4.8.2	Foerageergebied	7
4.8.3	Vliegroute	8
4.9	Samenvatting.....	8
4.10	Natura 2000.....	9
4.11	Gelders Natuurnetwerk.....	9
5	Advies	10
5.1	Intrinsieke waarde.....	10
5.2	Algemeen versterken van de biodiversiteit	10
5.3	Inpassing bestaande groene elementen	11
6	Literatuurlijst	12
6.1	Websites.....	12
6.2	Verspreidingsatlassen	12
6.3	Overige literatuur	12
	Bijlage 1: Foto-impressie plangebied	13
	Bijlage 2: Gegevens NDFF.....	15

1 Inleiding

In opdracht van gemeente Montferland is op 30 maart 2022 een quickscan natuuronderzoek uitgevoerd op een aantal grasvelden in Lengel.

De reden voor deze quickscan zijn plannen voor toekomstige woningbouw op de velden. Om dit mogelijk te maken moet het bestemmingsplan gewijzigd worden. Onderzocht is of de omvorming gevolgen kan hebben voor beschermde dier- en plantensoorten.

Een quickscan is een eerste opname die inzicht geeft in de eventuele aanwezigheid van beschermde dier- en plantensoorten. De quickscan bestaat uit een veldbezoek en wordt aangevuld met gegevens uit openbaar toegankelijke bronnen als verspreidingsatlassen en waarneming sites. Op basis van de resultaten kan nader aanvullend onderzoek naar een of meerdere soorten noodzakelijk zijn.

Het onderzoek en de rapportage zijn uitgevoerd door J.P. de Rijk MSc werkzaam bij Foreest Groen Consult.

2 Beschrijving van het plangebied

Het plangebied betreft de voormalige voetbalvelden van Lengel. De velden worden al enkele jaren niet meer gebruikt voor regulier voetbal. De afzettingen en markering zijn niet meer aanwezig en het gras is verruigd. De velden worden nu gebruikt door omwonenden als plek voor recreatie of om honden uit te laten. De velden zijn omgeven door stroken struweel. Aan de noordkant van het plangebied is een verharde parkeerplaats en aan de zuidkant is een speeltuin. Midden door het plangebied loopt een ondiepe greppel voor afvoer van wateroverschot. Deze greppel is meestal droogstaand, zoals te zien is aan de droge bodem en begroeiing.

Afbeelding 1: ligging van het plangebied. Het plangebied is met een rode lijn omcirkeld. Vogelnesten zijn met een gele asterisk aangegeven. (bron: <https://topotijdreis.nl>)

2.1 Beschrijving onderzoek

Weersgesteldheid tijdens het veldbezoek.

Temperatuur: 11 °C

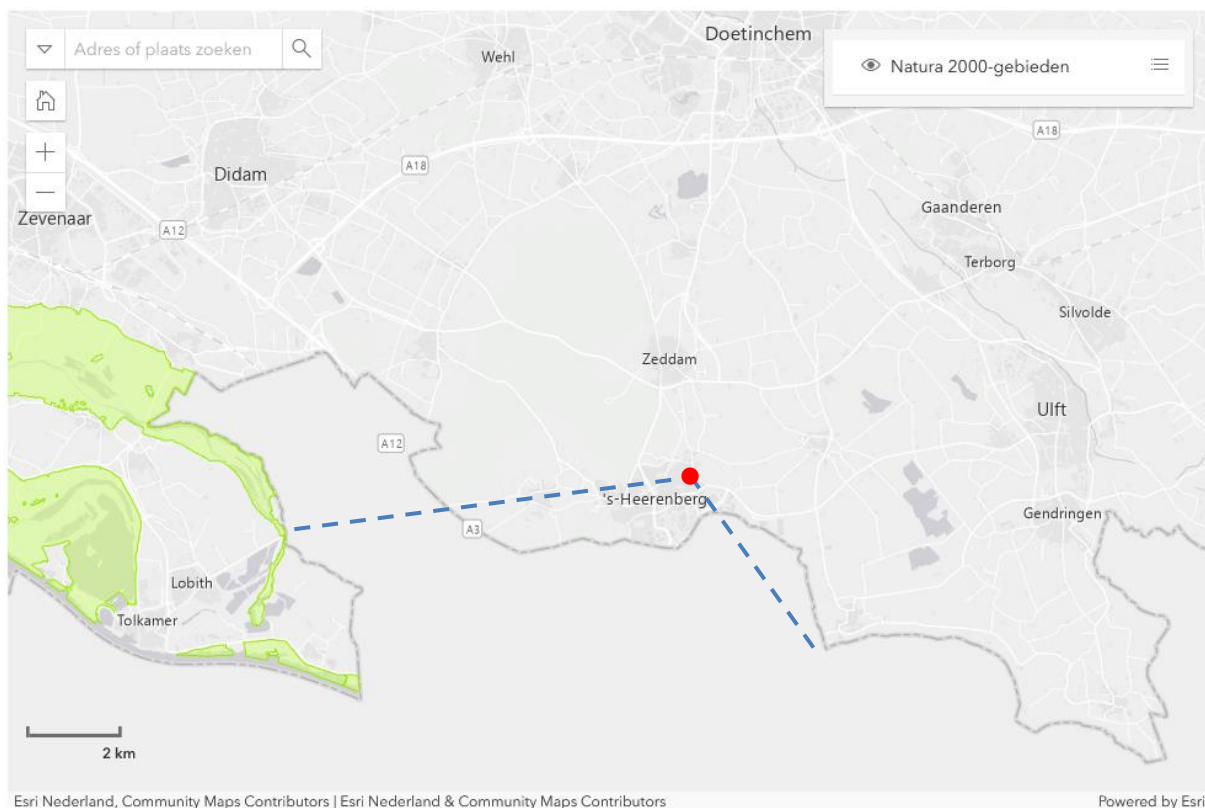
Windkracht: 2 Bft

Omschrijving: Zwaarbewolkte, maar heldere dag, zonder neerslag.

Het terrein is systematisch nagezocht op soorten. Alle soorten zijn genoteerd. Vervolgens zijn verspreidingsatlassen en openbare bronnen nagezocht op eventuele waarnemingen van beschermde soorten die voor de plannen van belang kunnen zijn.

2.2 Natura 2000

Het plangebied ligt niet in een Natura 2000 gebied. Flora-Fauna-Habitat 'NSG Hetter-Millinger Bruch, mit Erweiterung' en Vogelschutzgebiet 'Unterer Niederrhein' liggen op ongeveer 4,5 km afstand ten zuiden in Duitsland. Natura 2000 gebied Rijntakken ligt op ongeveer 8 km afstand ten westen van de planlocatie.

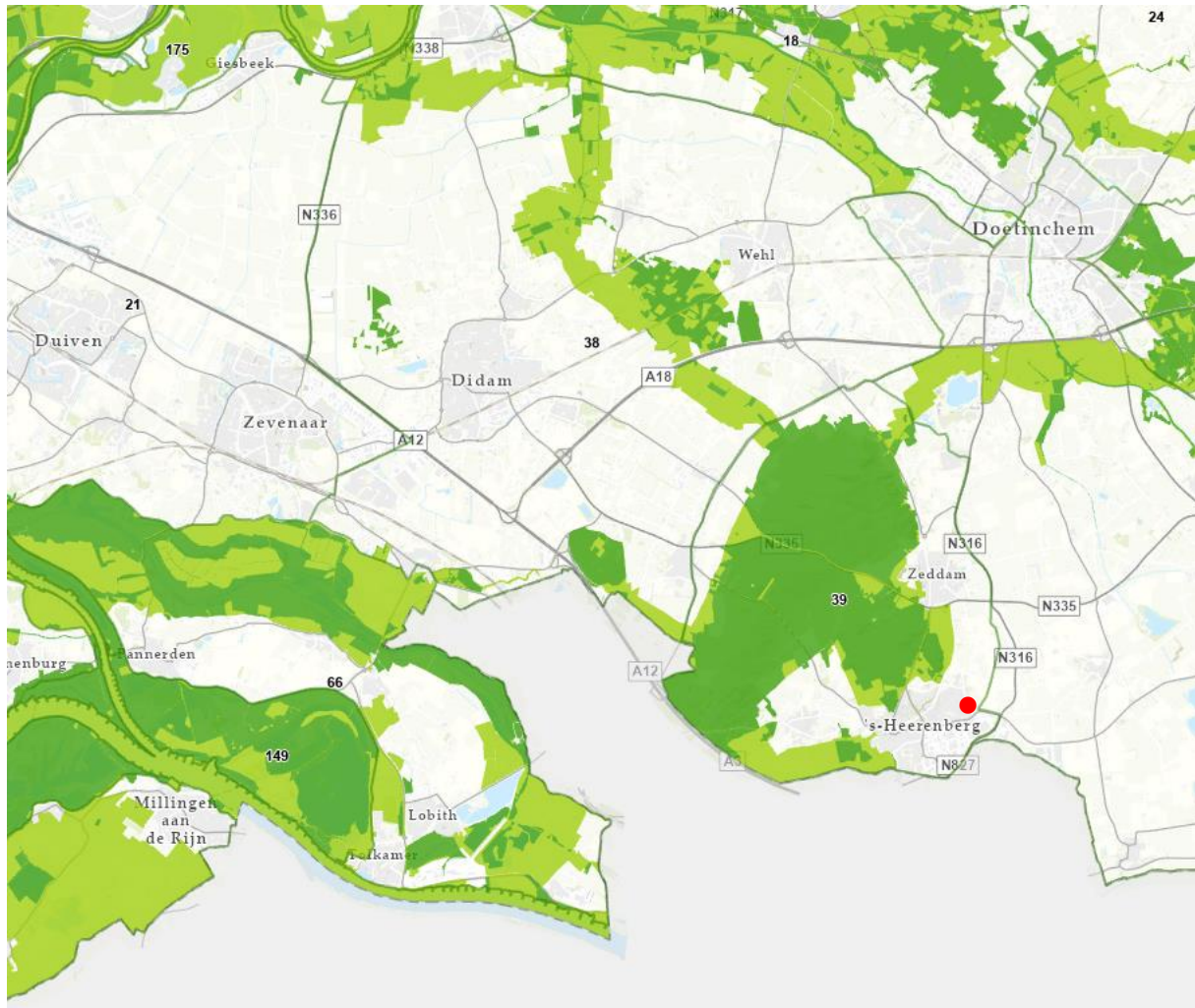

Afbeelding 2: ligging van het plangebied ten opzichte van Natura 2000 gebieden (groen). De locatie van het plangebied is met een rode marker aangegeven. (bron: <https://www.natura2000.nl/gebieden>)

2.3 Gelders Natuurnetwerk

Het plangebied ligt niet in een gebied van het Gelders Natuurnetwerk of de Groene Ontwikkelingszone. Delen van dit netwerk (deelgebied 39 Montferland) liggen op relatief korte afstand aan de andere kant (westen) van Lengel.

Afbeelding 3: ligging van het plangebied ten opzichte van het Gelders Natuurnetwerk (donkergroen) en de Groene Ontwikkelingszone (lichtgroen). De locatie van het plangebied is met een rode marker aangegeven. (bron: <http://gelderland.maps.arcgis.com>)

3 Resultaten

3.1 Flora

Op het perceel zijn de volgende planten aangetroffen:

☐ Akkerdistel	☐ Kleine klaver
☐ Blaartrekkende boterbloem	☐ Kleine leeuwentand
☐ Boswilg	☐ Klimop
☐ Duizendknoop	☐ Kruijpende boterbloem
☐ Fluitenkruid	☐ Madeliefje
☐ <i>Forsythia</i>	☐ Paardenbloem
☐ Gewone melkdistel	☐ Ridderzuring
☐ Gewoon biggenkruid	☐ Ruwe berk
☐ Gewoon struisgras	☐ Schijnjncipres (<i>Chamaecyparis ssp.</i>)
☐ Glad walstro	☐ Smalle weegbree
☐ Gladde witbol	☐ Speenkruid
☐ Glanshaver	☐ Stinkende gouwe
☐ Grote brandnetel	☐ Straatgras
☐ Haagbeuk	☐ Troshyacint
☐ Hondsdraf	☐ Vergeet-me-nietje
☐ Hondсроos	☐ Vogelkers
☐ Jakobskruiskruid	☐ Vogelwikke
☐ Kleefkruid	☐ Zachte ooievaarsbek
☐ Klein kruiskruid	

3.2 Zoogdieren

Op het perceel zijn geen zoogdieren aangetroffen.

3.3 Amfibieën

Op het perceel zijn geen amfibieën aangetroffen.

3.4 Reptielen

Op het perceel zijn geen reptielen aangetroffen.

3.5 Ongewervelden

Op het perceel zijn de volgende ongewervelden aangetroffen:

- ❑ Aardhommel
- ❑ Atalanta

3.6 Broedvogels

Op het perceel zijn de volgende broedvogels aangetroffen:

- ❑ Ekster
- ❑ Houtduif
- ❑ Huismus
- ❑ Kauw
- ❑ Koolmees
- ❑ Merel
- ❑ Spreeuw
- ❑ Turkse tortel
- ❑ Vink

3.7 Vissen

Op het perceel zijn geen vissen aangetroffen. Open water ontbreekt.

3.8 Vleermuizen

3.8.1 Gebouwen

Gebouwen ontbreken in het plangebied.

3.8.2 Bomen

De velden zijn omgeven door stroken struweel. Hier staan hoge struiken, met hier en daar kleine bomen ertussen. De bomen in het midden van het plangebied zijn van groter formaat. De vegetatie aan de randen en in het midden van het plangebied kan potentieel van belang zijn voor vleermuizen.

4 Conclusie

4.1 Flora

De aangetroffen plantensoorten zijn algemeen voorkomend. Beschermde soorten zoals glad biggenkruid en grote leeuwenklauw komen op enkele kilometers afstand voor, maar zijn niet op de locatie aanwezig. De voormalige sportvelden zijn geen schikte groeiplaats voor deze soorten. Het is uitgesloten dat deze soorten hier worden aangetroffen.

De Wet natuurbescherming wordt voor de soortgroep flora niet overtreden. Nader onderzoek is niet noodzakelijk.

4.2 Zoogdieren

Hazen leven voornamelijk op landbouwgrond, maar zouden zich incidenteel op de grasvelden kunnen vertonen. Hetzelfde geldt voor eekhoorns. Deze dieren hebben voorkeur voor bosachtig gebied, maar zouden zich in de bomen kunnen vertonen. Eekhoornnesten zijn niet aangetroffen in het plangebied. De aanwezigheid van de eekhoorn is hierdoor uit te sluiten. Voor egels is het gebied wel voorkeurs habitat. Egels kunnen schuilplaatsen vinden tussen het struikgewas en 's nachts over de velden struinen.

Voor zowel egel als haas geldt vrijstelling in provincie Gelderland in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden (Omgevingsverordening Gelderland artikel 3.68).

Steenmarter en boommarter komen voor in de omgeving. Het struweel biedt beschutting voor deze dieren waardoor ze zich door de wijk en het plangebied kunnen verspreiden. Het open veld met kort gras is minder van belang voor marters. Hier zullen ze zich niet vaak vertonen omdat ze anders blootgesteld worden aan roofdieren. In de struwelen kunnen verblijfplaatsen aanwezig zijn. Worden de struwelen verwijderd dan is nader onderzoek naar deze soorten noodzakelijk.

Voor bevers is het gebied niet geschikt. De watergangen die deze dieren nodig hebben ontbreken.

De Wet natuurbescherming wordt voor de soortgroep zoogdieren mogelijk overtreden. Nader onderzoek naar steenmarter en boommarter is noodzakelijk.

4.3 Amfibieën

Permanent open water ontbreekt. Voortplantingsplaatsen van amfibieën zijn hierdoor niet aanwezig. De rugstreeppad komt op een relatief grote afstand voor van de planlocatie. Op de locatie zijn kuilen en greppels waarin een laagje water zou kunnen blijven staan. Door bouwprojecten in de buurt is zand ook in een beperkte hoeveelheid te vinden. De afstand is

echter te ver en het voortplantingswater is gering of niet aanwezig, dat kolonisatie van het gebied door de rugstreeppad uitgesloten kan worden.

De Wet natuurbescherming wordt voor de soortgroep amfibieën niet overtreden. Nader onderzoek is niet noodzakelijk.

4.4 Reptielen

Het plangebied biedt geen geschikte leefomgeving voor reptielen. In het naastgelegen Bergerbos komen soorten als gladde slang, hazelworm en zandhagedis voor. Deze soorten kunnen de locatie door de vele omringende infrastructuur echter niet bereiken. Het is uitgesloten dat deze soorten worden aangetroffen.

De Wet natuurbescherming wordt voor de soortgroep reptielen niet overtreden. Nader onderzoek is niet noodzakelijk.

4.5 Ongewervelden

4.5.1 Vlinders

Grote vos is een beschermde vlinder die in de omgeving voorkomt. De rupsen leven op iep en zoete kers. Meerjarige vlinders voeden zich met nectar van bloeiende wilgen. De vlinder zou waardplanten kunnen vinden in en om het plangebied.

De Wet natuurbescherming wordt voor de soortgroep vlinders mogelijk overtreden wanneer struweel moet verdwijnen. Nader onderzoek naar grote vos is noodzakelijk.

4.5.2 Libellen

Het voortplantingswater ontbreekt voor beschermde libellensoorten.

De Wet natuurbescherming wordt voor de soortgroep libellen niet overtreden. Nader onderzoek is niet noodzakelijk.

4.5.3 Overige ongewervelden

De specifieke biotoepeisen die de beschermde ongewervelden stellen zijn niet aanwezig in het plangebied. Hierdoor is het uitgesloten dat deze beschermde soorten aanwezig zijn.

De Wet natuurbescherming wordt voor de soortgroep overige ongewervelden niet overtreden. Nader onderzoek is niet noodzakelijk.

4.6 Broedvogels

In de bomenrij naast de speeltuin zijn twee grote nesten gevonden. Daarnaast zijn twee kleine nesten laag in struiken aan de zuidkant van het plangebied gevonden (zie afbeelding 1). Het is mogelijk dat naast deze nog meer broedvogelnesten aanwezig zijn. Tevens is het

mogelijk dat spechten gebruik maken van de bomen. Spechten worden wel eens in de omgeving gespot (waarneming.nl). Het gebied heeft in de grondslag potentie voor de grote gele kwikstaart, die zijn nest bouwt langs waterkanten, soms ook in bebouwd gebied. De greppels en watergangen bevatten echter geen permanent (stromend) water. De oevers zijn kaal, structuren voor het bouwen van nesten ontbreken. Nestlocaties van grote gele kwikstaart zal men daarom niet aantreffen.

Nesten van broedvogels zijn beschermd onder beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn (Wet natuurbescherming Artikel 3.1). Van sommige vogelsoorten zijn de nesten jaarrond beschermd. Andere vogelnesten zijn niet het gehele jaar beschermd, maar wel altijd wanneer deze bewoond zijn tijdens de broedperiode (grofweg maart t/m augustus).

De grote nesten kunnen in gebruik zijn door roofvogels. In het gebied komen: boomvalk, buizerd, ransuil en sperwer voor. Gebruiken deze soorten deze nesten dan kwalificeren de nesten als permanente verblijfplaats en zijn dan jaarrond beschermd. Bomen met nesten moeten blijven staan zolang nog niet bekend is door welke vogelsoort het nest bewoond is.

De Wet natuurbescherming wordt voor de soortgroep broedvogels mogelijk overtreden. Nader onderzoek naar de grote broedvogelnesten is noodzakelijk.

4.7 Vissen

Niet van toepassing, de soortgroep is zeker niet aanwezig. De greppel is begroeid met allerlei grassen en kruiden. Permanent water is niet aanwezig.

4.8 Vleermuizen

4.8.1 Vaste rust- en verblijfplaatsen

De bomen, in het bijzonder die in het midden van het plangebied, zijn dik genoeg om potentieel vleermuizen te herbergen. Plaatselijk zijn openingen aanwezig.

De Wet natuurbescherming wordt voor wat betreft de vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen mogelijk overtreden. Nader onderzoek bij grote bomen in het midden van het plangebied is noodzakelijk.

4.8.2 Foerageergebied

Het gebied is als het ware een groen schiereiland in de wijk met woonhuizen. De vegetatie is aantrekkelijk voor insecten die voedsel zijn voor vleermuizen. Het is waarschijnlijk dat vleermuizen uit de wijk naar het groene plangebied trekken om te jagen.

In de omgeving zijn uitsluitend waarnemingen bekend van gewone dwergvleermuis en laatvlieger. Beide soorten beschikken over een zeer variabel foerageergebied waarbij ook plantsoenen in de bebouwde omgeving en (deels) verlichte gebieden niet worden vermeden. De transformatie naar woonwijk zal niet leiden tot een afname van de foerageermogelijkheden. Sterker door de verdichting die optreedt, is het aannemelijk dat op termijn de foerageermogelijkheden voor beide soorten zullen toenemen.

Het is echter onbekend of de bomen met holten in het plangebied van belang zijn voor vleermuizen. Dit zijn niet de gewone dwergvleermuis of de laatvlieger maar mogelijk: ruige dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis of rosse vleermuis. Vooral de gewone grootoorvleermuis is een soort die erg kwetsbaar is op het moment dat foerageergebieden verloren gaan. Het onderzochte gebied is niet het meest ideale foerageergebied voor deze soort. Hiervoor is te weinig opgaande beplanting aanwezig. De soort houdt meer van parkachtige omgevingen. Met het onderzoek naar de verblijfplaatsen wordt ook inzicht verkregen in het belang van het gebied als foerageergebied.

Voor de ruige dwergvleermuis geldt iets vergelijkbaars als voor de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger. De rosse vleermuis verblijft in bomen maar jaagt boven grote open gebieden die regelmatig op grote afstand liggen. De ontwikkeling zal op het foerageergebied van deze twee soorten van weinig tot geen belang zijn

De Wet natuurbescherming wordt voor wat betreft de foerageergebieden van vleermuizen mogelijk overtreden. Nader onderzoek is noodzakelijk.

4.8.3 Vliegroute

Het grootste gedeelte van het gebied is open grasveld. De vegetatiestructuren die om en door het plangebied lopen kunnen van belang zijn voor vleermuizen om zich te verplaatsen door het gebied en wijdere omtrek. Worden deze structuren aangetast, verdwijnen de singels, worden grotere gaten gemaakt of worden structuren sterk verlicht, dan kan de Wet natuurbescherming worden overtreden. Nader onderzoek is dan noodzakelijk.

4.9 Samenvatting

Onderdeel	Overtreding Wet natuurbescherming	Nader onderzoek	Periode	Mitigatie
Flora	Nee	Nee		
Zoogdieren	Mogelijk	Ja, naar steenmarter en boommarter	Het hele jaar d.m.v. cameravallen. Tussen 1 april en 1 september, gedurende zes weken; of buiten deze periode, gedurende drie maanden.	
Amfibieën	Nee	Nee		
Reptielen	Nee	Nee		
Ongewervelden	Mogelijk	Ja, naar grote vos	Rups: eind april –half juli; Vlinder: half juni – begin september.	
Broedvogels	Mogelijk	Ja, naar gebruik van grote nesten	Twee tot vier veldbezoeken in periode maart t/m half mei.	
Vissen	Nee	Nee		
Vleermuizen	Mogelijk	Ja, naar vaste rust- en verblijfplaatsen en, foerageergebieden en vliegrouten	Conform vleermuisprotocol 2021	Handhaven van de bestaande singels en het niet functioneel aantasten van vliegrouten.

4.10 Natura 2000

Het plangebied ligt buiten de Natura 2000 gebieden en op ruime afstand tot deze gebieden. De meeste invloeden worden door deze afstand van een aantal kilometers geabsorbeerd. Echter, stikstof die vrijkomt tijdens de bouw kan mogelijk van invloed zijn op de Natura 2000 gebieden. Bij grootschalige bouwprojecten is een beoordeling van de externe werking vereist. Het bevoegde gezag kan daarbij om een AERIUS berekening vragen.

4.11 Gelders Natuurnetwerk

Het plangebied ligt buiten een Natuurgebied of Groene Ontwikkelingszone van het Gelders Natuurnetwerk. De kernkwaliteiten zijn niet van toepassing op dit gebied.

5 Advies

5.1 Intrinsieke waarde

Onder de Wet natuurbescherming wordt elk in het wild levende dier of inheemse plant beschermd. Ook diersoorten of diergroepen, die niet in de lijsten van Wet natuurbescherming voorkomen, bezitten deze bescherming. Voorwaarde is wel dat het inheemse dieren betreft. Dit is de intrinsieke waarde van het dier of de plant.

Het is daarom aan te bevelen om direct voorafgaande aan de werkzaamheden in het plangebied en de omgeving te controleren op de aanwezigheid van dieren. Worden dieren aangetroffen moeten deze de kans krijgen om zich in veiligheid te brengen. Ook tijdens de werkzaamheden dient met de aanwezigheid van dieren rekening te worden gehouden. Treft men een dier aan dan moet deze de kans krijgen om zich in veiligheid te brengen, of moet het dier in veiligheid gebracht worden. Worden onverhoopt beschermde diersoorten aangetroffen dan moeten de werkzaamheden worden gestaakt en een passende oplossing worden gezocht.

5.2 Algemeen versterken van de biodiversiteit

Met eenvoudige middelen kunnen voor verschillende planten en dieren belangrijke voorzieningen worden gerealiseerd die de kwaliteit van hun leefgebied kunnen verbeteren en hun aantallen kunnen laten groeien.

Huizen kunnen natuur inclusief worden ontworpen. Daarbij kan worden gedacht aan het aanbrengen van kleine openingen in muren en daken voor vogels en vleermuizen. Zorg wel dat de daken voorzien zijn van hard isolatiemateriaal, anders maken dieren dit mogelijk kapot. Ook kunnen goede verblijfplaatsen in spouwmuren worden gecreëerd door de openruimte in spouwmuren, de luchtpouw, te vergroten met 1 cm tot 3 cm. Verblijfplaatsen in huizen voor vleermuizen kunnen nog aantrekkelijker worden gemaakt door isolatiemateriaal en spouwmuren te voorzien van een griplaag.

De aanleg van houtwallen, mantel/zoomvegetatie, natuurvriendelijke oevers en heggen kunnen helpen het leefgebied van kleine zoogdieren te verbeteren. Maar ook het creëren van ruigte, takkenhopen en -rillen (dat loopt als een lint door het landschap) en hopen stenen kunnen hierbij helpen.

Het planten/zaaien van meer bloemen is eenvoudige methode om de aantallen van vlinders en ander insecten te laten groeien.

Bij de inrichting van het landschap kan het beste met gebiedseigen plantensoorten, bodemmateriaal en (grond)water worden gewerkt. Ook is het slim om vanaf het begin gelaagdheid in te brengen met daarbij een boom-, struik- en kruidlaag. Een goede methode hiervoor is de zogenaamde IBR methode (<https://www.ruyteninstituut.nl/ibr>). Bij deze methode wordt gebruik gemaakt van meer volgroeid plantenmateriaal die direct op

eindafstand worden geplant. Hiermee krijgt elke plant de ruimte zich op natuurlijke wijze naar volwassen afmetingen te ontwikkelen.

Naast de gelaagdheid in de vegetatie, draagt het creëren van andere vormen van variatie in het landschap, zoals nat-droog, ruig-geordend, hoog-laag, ook bij het de kwaliteit van het leefgebied voor vele soorten.

Ten slotte kan het plaggen van de toplaag van de bodem in vaak agrarische gebieden bijdragen aan een meer schrale uitgangssituatie doordat overtollige mineralen worden afgevoerd. Dit verhoogt uiteindelijk de biodiversiteit doordat planten die profiteren van deze voedselrijkdom, de andere soorten niet meer kunnen overgroeien.

5.3 Inpassing bestaande groene elementen

Door bestaande groene elementen in te passen wordt de impact op de aanwezige soorten sterk verkleind. Wellicht is dit wettelijk gezien niet nodig, maar dit is wel een eenvoudige invulling van het zorgbeginsel. Bovendien heeft de inpassing van grote opgaande structuren ook een positief effect op de menselijke leefomgeving. Indien dit kan wordt geadviseerd om hiervoor een Bomen Effect Analyse (BEA) op te stellen zodat duurzame inpassing kan worden geborgd tijdens het ontwikkel proces.

6 Literatuurlijst

6.1 Websites

- ❑ www.quickscanhulp.nl
- ❑ www.verspreidingsatlas.nl
- ❑ www.ravon.nl
- ❑ www.telmee.nl
- ❑ www.eis-nederland.nl
- ❑ www.determineren.nederlandsesoorten.nl
- ❑ www.gelderland.nl
- ❑ www.libellennet.nl
- ❑ www.vlindernet.nl
- ❑ www.sovon.nl
- ❑ www.waarneming.nl

6.2 Verspreidingsatlassen

- ❑ Atlas van de Nederlandse broedvogels, verspreiding en bescherming, Nederlandse fauna 5
- ❑ De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming, Nederlandse fauna 7
- ❑ De amfibieën en reptielen van Nederland, Nederlandse fauna 9
- ❑ Atlas van de Nederlandse zoogdieren, Natuur van Nederland 12
- ❑ Atlas van de Nederlandse vleermuizen, onderzoek naar verspreiding en ecologie
- ❑ Vademecum wilde planten
- ❑ Flora van Nederland

6.3 Overige literatuur

- ❑ Arcadis De staat van instandhouding, factsheets voor 25 soorten in Gelderland (PS2018-372)

Bijlage 1: Foto-impressie plangebied

Foto 1: links, westelijke grasveld.

Foto 2: rechts, struweel aan noordkant.

Foto 3: links, zuidkant grenst aan tuinen.

Foto 4: rechts, speeltuin omgeven door een bomenrij.

Foto 5: links, één van de twee grote nesten.

Foto 6: rechts, greppel en oostelijke veld.

Foto 7: links, dam.

Foto 8: rechts, parkeerplaats.

Bijlage 2: Gegevens NDFF

Project : Voormalig voetbalveld Lengel
Referentie: Uitbreidingslocatie woningbouw
Datum : 04 april 2022

Bekende verspreiding van soorten ten opzichte van het plangebied - levering uit de NDFF.

Bekende verspreiding van soorten ten opzichte van het plangebied - levering uit de NDFF. disclaimer De Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) is de meest omvangrijkelandelijke informatiebron van verspreidingsgegevens en bevat betrouwbaar waarnemingen van planten en dieren in een bepaald gebied. Het systeem is inopbouw, nieuwe gegevens worden met regelmaat toegevoegd. Alle gegevens in de NDFF zijn gevalideerd. Nader (veld-)onderzoek kan noodzakelijk zijn omtrent aanwezigheid van een soort te bevestigen of uit te sluiten.

Copyright vermelden bij verwijzen of citeren naar deze levering: '© NDFF - quickscanhulp.nl 04 april 2022' Op de volgende pagina's vindt u de lijst met soorten en afstanden ten opzichte van het plangebied dat deze soorten zijn waargenomen. Een toelichting op deze lijst is te vinden op: www.quickscanhulp.nl.

Mocht u vragen hebben dan kunt u contact opnemen met de helpdesk van Het Natuurloket:

E-mail: serviceteamndff@natuurloket.nl
Telefoon: 0800 2356333

Disclaimer De Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) is de meest omvangrijkelandelijke informatiebron van verspreidingsgegevens en bevat betrouwbaar waarnemingen van planten en dieren in een bepaald gebied. Het systeem is inopbouw, nieuwe gegevens worden met regelmaat toegevoegd. Alle gegevens in de NDFF zijn gevalideerd. Nader (veld-)onderzoek kan noodzakelijk zijn omtrent aanwezigheid van een soort te bevestigen of uit te sluiten. Hoewel het Natuurloket en Regelink Ecologie & Landschap hun uiterste best doen voor het correct weergeven van de data op quickscanhulp.nl kunnen zij niet aansprakelijk gesteld worden voor enige fouten of het gebruik van de data.

Copyright vermelden bij verwijzen of citeren naar deze levering: '© NDFF - quickscanhulp.nl 04 april 2022'

Naam	Groep	Beschermingsregime	Afstand
Bever	Zoogdieren	wnb-hrl	0 - 1 km
Boommarter	Zoogdieren		0 - 1 km
Boomvalk	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Buizerd	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Eekhoorn	Zoogdieren		0 - 1 km
Egel	Zoogdieren		0 - 1 km
Gewone dwergvleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	0 - 1 km
Gierzwaluw	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Gladde slang	Reptielen	wnb-hrl	0 - 1 km
Grote gele kwikstaart	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Grote vos	Dagvlinders		0 - 1 km

Naam	Groep	Beschermingsregime	Afstand
Haas	Zoogdieren		0 - 1 km
Havik	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Hazelworm	Reptielen		0 - 1 km
Huismus	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Laatvlieger	Zoogdieren	wnb-hrl	0 - 1 km
Ooievaar	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Ransuil	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Roek	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Sperwer	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Steenmarter	Zoogdieren		0 - 1 km
Steenuil	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Wespendief	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Zandhagedis	Reptielen	wnb-hrl	0 - 1 km
Bastaardkikker	Amfibieën		1 - 5 km
Beekrombout	Libellen		1 - 5 km
Bunzing	Zoogdieren		1 - 5 km
Das	Zoogdieren		1 - 5 km
Franjestaart	Zoogdieren	wnb-hrl	1 - 5 km
Gewone/Grijze grootoorvleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	1 - 5 km
Gewone grootoorvleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	1 - 5 km
Gewone/Kleine/Ruige dwergvleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	1 - 5 km
Glad biggenkruid	Vaatplanten		1 - 5 km
Grote bosmuis	Zoogdieren		1 - 5 km
Grote leeuwenklauw	Vaatplanten		1 - 5 km
Grote modderkruiper	Vissen		1 - 5 km
Grote weerschijnvlinder	Dagvlinders		1 - 5 km
Hermelijn	Zoogdieren		1 - 5 km
Kerkuil	Vogels	wnb-vrl	1 - 5 km
Kleine ijsvogelvlinder	Dagvlinders		1 - 5 km
Konijn	Zoogdieren		1 - 5 km
Levendbarende hagedis	Reptielen		1 - 5 km
Otter	Zoogdieren	wnb-hrl	1 - 5 km
Rosse woelmuis	Zoogdieren		1 - 5 km
Rugstreepad	Amfibieën	wnb-hrl	1 - 5 km

Naam	Groep	Beschermingsregime	Afstand
Ruige dwergvleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	1 - 5 km
Slechtvalk	Vogels	wnb-vrl	1 - 5 km
Teunisbloempijlstaart	Nachtvlinders	wnb-hrl	1 - 5 km
Wezel	Zoogdieren		1 - 5 km
Wolf	Zoogdieren	wnb-hrl	1 - 5 km
Zwarte wouw	Vogels	wnb-vrl	1 - 5 km
Alpenwatersalamander	Amfibieën		5 - 10 km
Baardvleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	5 - 10 km
Baardvleermuis / Brandts vleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	5 - 10 km
Blauw guichelheil	Vaatplanten		5 - 10 km
Boomkikker	Amfibieën	wnb-hrl	5 - 10 km
Gevlekte witsnuitlibel	Libellen	wnb-hrl	5 - 10 km
Heikikker	Amfibieën	wnb-hrl	5 - 10 km
Iepenpage	Dagvlinders		5 - 10 km
Kamsalamander	Amfibieën	wnb-hrl	5 - 10 km
Kartuizer anjer	Vaatplanten		5 - 10 km
Kleine wolfsmelk	Vaatplanten		5 - 10 km
Meervleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	5 - 10 km
Oehoe	Vogels	wnb-vrl	5 - 10 km
Poelkikker	Amfibieën	wnb-hrl	5 - 10 km
Rosse / Bos- / Tweekleurige vleermuis / Laatvlieger	Zoogdieren	wnb-hrl	5 - 10 km
Rosse vleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	5 - 10 km
Sierlijke witsnuitlibel	Libellen	wnb-hrl	5 - 10 km
Watervleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	5 - 10 km
Wezel/Hermelijn	Zoogdieren		5 - 10 km
Aardbeivlinder	Dagvlinders		10 - 25 km
Adder	Reptielen		10 - 25 km
Akkerboterbloem	Vaatplanten		10 - 25 km
Akkerogentroost	Vaatplanten		10 - 25 km
Bechsteins vleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	10 - 25 km
Beekdonderpad	Vissen		10 - 25 km
Bosbeekjuffer	Libellen		10 - 25 km
Bosparelmoervlinder	Dagvlinders		10 - 25 km
Bosvleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	10 - 25 km